



Karelia-ammattikorkeakoulu
Restonomi (AMK)

Mitäs täällä tapahtuu?

Kunta osana tapahtuman syntyä Pohjois-Karjalassa

Jenna Kemppainen

Opinnäytetyö, toukokuu 2024

www.karelia.fi



OPINNÄYTETYÖ
toukokuu 2024
restonomi AMK

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä(t)
Jenna Kemppainen

Nimeke
Mitäs täällä tapahtuu? Kunta osana tapahtuman syntyä Pohjois-Karjalassa

Toimeksiantaja
SEM-hanke, Maria Iltola

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mikä on Pohjois-Karjalan kuntien rooli tapahtumien synnyssä. Aiheesta ei ole aiemmin tehty tieteellisiä tutkimuksia, joten tarkoituksena on luoda selvitys Pohjois-Karjalan kuntien roolista osana tapahtumanjärjestämisprosessia.

Opinnäytetyön tietoperusta koostui Pohjois-Karjalan tapahtumien ja matkailun historiaan pohjautuvista sekä tapahtumien järjestämisestä käsiteltävistä teoksista. Webropol-alustan avulla luotiin kysely, jota käytettiin tiedonkeruumenetelmänä. Kyselyn tuloksina saatiin tarkempia tietoja esimerkiksi tapahtumien merkityksestä Pohjois-Karjalan kunnissa, kuinka kunnat tukevat alueellaan järjestettäviä tapahtumia ja toimiiko kunta itse joissain tapahtumissa päävastuullisena järjestäjänä.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi uudenlainen selvitystyö Pohjois-Karjalan kuntien roolista osana tapahtuman järjestämisprosessia. Teos voi toimia apuna myös muille kunnille tapahtumanjärjestämisessä.

Kieli
suomi

Sivuja 29
Liitteet 1
Liitesivumäärä 2

Asiasanat
Pohjois-Karjala, tapahtumat, tapahtumanjärjestäminen



THESIS
May 2024
Degree Programme in Tourism

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author (s)
Jenna Kemppainen

Title
What is happening over here? The role of North Karelia's municipalities in the first steps of the event management process

Commissioned by
SEM-project, Maria Iltola

Abstract

The subject of this thesis was to find out about the role of the municipalities of North Karelia during the first steps of an event management process. No scientific studies have been conducted on the topic before, which is why the purpose is to study the role of municipalities in North Karelia as part of the event organizing process.

The data base for the thesis consisted of literature based on the history of events and tourism in North Karelia as well as on event management. A Webropol survey was used as the data collection method. As a result of the survey, more detailed information was obtained, for example, about the importance of events in the municipalities of North Karelia, how the municipalities support events organized in their area, and whether the municipality itself acts as the main responsible organizer in some events.

As a result of the thesis, the role of municipalities in North Karelia as part of the event management process was gathered together as a coherent study. The thesis can also help other municipalities in their event management processes.

Language
Finnish

Pages 29
Appendices 1
Pages of Appendices 2

Keywords
North-Karelia, events, event management

Sisältö

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	1
2.1	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet.....	1
2.2	Toimeksiantajan esittely.....	2
3	Tapahtumat.....	3
3.1	Tapahtuman määritelmä lyhyesti	3
3.2	Tapahtuman lajit	3
3.3	Tapahtuman järjestäminen	4
3.3.1	Tapahtuman pohjustus	4
3.3.2	Luvat.....	7
3.3.3	Vakuutukset.....	9
3.4	Verkkotapahtumat.....	10
3.5	Hybriditapahtumat.....	12
3.6	Kunta osana tapahtumaa.....	13
3.7	Kuntastrategioiden vertailu	14
3.8	Pohjois-Karjalan tapahtumat.....	14
3.8.1	Tapahtumien historia	14
3.8.2	Nykyhetki	15
3.8.3	POKAT 2025 -maakuntaohjelma	18
3.8.4	Pohjois-Karjalan strategia 2030	19
4	Menetelmät	20
4.1	Ideointi ja pohjustus	20
4.2	Lähdekirjallisuus	21
4.3	Aineiston keruu	22
4.3.1	Hermeneuttinen kehä laadullisessa tutkimuksessa	22
4.4	Eettisyys ja luotettavuus	23
5	Kyselyn tulokset.....	24
6	Pohdinta.....	28
	Lähteet.....	30

Liitteet

Liite 1 Kyselyn kysymykset

1 Johdanto

Oli kyseessä minkä kokoinen tapahtuma hyvänsä, se vaati perusteellista suunnittelua. Aivan aluksi tulee pohtia, miksi, missä ja kenelle tapahtuma järjestetään sekä mitä tapahtumalla tavoitellaan. Kun kunnissa järjestetään tapahtumia, on usein niillä erilaisia tavoitteita: tuoda asukkaita yhteen, houkutella ulkopaikkakuntalaisia kuntiin ja tuoda paikallista kulttuuria esille. Mitä tapahtumat tuovat kunnille ja ennen kaikkea, mitä kunnat antavat tapahtumille?

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Pohjois-Karjalan kuntien roolia alueillaan järjestettävien tapahtumien synnyssä sekä mitä resursseja kunnilla on järjestää tapahtumia ja mitä työkaluja kunnat tarjoavat alueillaan järjestettäviin tapahtumiin. Lisäksi selvitän, ovatko tapahtumat osana kuntien kuntastrategiaa sekä mikä motivoi kuntia järjestämään tapahtumia.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Idea opinnäytetyöhön syntyi mielenkiinnosta tapahtumia ja tapahtumanjärjestämistä kohtaan. Halusin rajata opinnäytetyöni perehtymään Pohjois-Karjalassa sijaitseviin tapahtumiin, sillä tapahtumakattaus alueella on valtava. Toimeksiantajallani oli tämä aihe tarjota suoraan, joten se kertoo tämänkaltaisen selvitystyön tarpeesta. Opinnäytetyöni aiheesta ei ole aiemmin tehty selvityksiä.

Henkilökohtaisesti olen kiinnostunut tapahtumanjärjestämisestä ja halusin päästä tutkimaan ja perehtymään tapahtumatuotantoon syvällisemmin sekä selvittämään, kuinka eri Pohjois-Karjalan kunnissa järjestetään tapahtumia. Opinnäytetyössä selvitän myös, mikä kuntien rooli on konkreettisesti tapahtumia järjestäessä, ovatko jotkut tapahtumat mahdollisesti osana kuntastrategiaa, ja kuinka kuntien puolesta tuettavat tapahtumat valikoidaan.

Opinnäytetyöni tavoitteena on auttaa kuntia tunnistamaan, kuinka he pystyvät alueellaan olevia tapahtumia tukemaan, ehkä myös muutenkin kuin rahallisesti, sekä millaiset resurssit heillä on tukea tapahtumia. Tapahtumien määrä kasvaa Pohjois-Karjalankin alueella ja maailman muuttuessa myös tapahtumat monimuotoistuvat.

Yhtenä opinnäytetyön tavoitteena on vertailla kuntien antamaa tukea 2000-luvun alusta, jolloin viimeisin pienimuotoinen tutkielma samankaltaisesta aiheesta on tehty: onko kuntien antama tuki tapahtumille supistunut vai kasvanut ja ollaanko löydetty kenties uusia keinoja, kuinka tukea tapahtumia Pohjois-Karjalan alueella. Tynin teos Itäsuomalaisen tapahtuman ominaispiirteitä (2005) keskittyy kuitenkin enemmän yksittäisiin tapahtumanjärjestäjiin sekä Itä-Suomen maankuntiin yksittäisten kuntien sijaan.

2.2 Toimeksiantajan esittely

Toimeksiantajanani tässä opinnäytetyössä toimii Smart Event Managers, eli SEM-hanke. SEM-hanke toimii Karelian ammattikorkeakoulussa aikavälillä 1.5.2021–31.12.2023 ja hankkeen tavoitteena on auttaa niin alasta kiinnostuneita, kuin kokeneempiakin tapahtumajärjestäjiä kehittymään tapahtumatuotannon saralla. Projektipäällikkönä hankkeessa sekä opinnäytetyöni yhteyshenkilönä toimii Maria Iltola sekä projektikoordinaattorina Kati Hämäläinen.

Hanke järjestää koulutuksia, webinaareja ja työpajoja sekä avustaa tapahtumissa ja niiden järjestämisessä. Hanke julkaisee myös podcasteja ja ylläpitää blogia. Smart Event Managers -hanketta on rahoittamassa Euroopan sosiaalirahasto, Etelä-Savon ELY-keskus ja Karelia-ammattikorkeakoulu.

3 Tapahtumat

3.1 Tapahtuman määritelmä lyhyesti

Tapahtumaa varten kokoontuu joukko ihmisiä joko fyysisesti tai virtuaalisesti tietyn asian, tapahtuman, innoittamana yhteen nauttimaan, keskustelemaan tai oppimaan. Tapahtumia on monenlaisia. Esimerkiksi teatteri- ja elokuvaesitykset, musiikkikonsertit ja -festivaalit, erilaiset urheilukilpailut ja -ottelut, messut ja näyttelyt ovat kaikki tapahtumia. Myös esimerkiksi tukiryhmäkokoontumiset käyvät tapahtumista.

Turun Yliopiston Kauppakorkeakoulun kesällä 2020 Tapahtumateollisuus ry:lle toteuttamassa tapahtuma-alan toimialaselvityksessä tapahtuma on määritelty seuraavasti: ”Tapahtuma on aikaan ja tilaan sidottu, suunniteltu ja tavoitteellinen tilaisuus, joka on suunnattu joillekuille, joiden arkirutiinien ulkopuolella tapahtuma on. Tapahtuma voi olla kertaluonteinen tai toistuva, ja se voi tapahtua joko fyysisessä tai virtuaalisessa tilassa.” (Tapahtumateollisuus Ry, 2023)

3.2 Tapahtuman lajit

Tapahtumat voidaan lajitella useampaan eri kategoriaan, joiden alla on lukuisia eri variaatioita ja alakategorioita. Yksinkertainen kategorisointi voisi olla seuraavanlainen:

1. Maksulliset ja maksuttomat, yleiset ja yksityiset, fyysiset tapahtumat, virtuaalitapahtumat ja näiden yhdistelmä eli hybriditapahtuma
2. Tapahtuman sisältö, muun muassa urheilu, kulttuuri, musiikki, virkistystapahtumat, hengelliset tapahtumat, liike-elämän tapahtumat, erilaiset työ- ja vapaa-ajan tapahtumat. Töihin liittyviä tapahtumia voivat olla esimerkiksi erilaiset kongressit, konferenssit ja seminaarit, sillä ne ovat yleensä arkirutiineista poikkeavia tapahtumia
3. Tapahtumaformaatit, muun muassa kilpailut, workshopit, juhlat, konsertit, karnevaalit, festarit ja jopa markkinat. (Wallo & Häyrynen 2022, 2.1)

Kaikissa tapahtumissa ja tapahtumalajeissa on paljon samaa, mutta vähintään yksi yhdistävä tekijä: jokainen tapahtuma vaatii paljon suunnittelua ja resursseja. Erilaisia tapahtumia suunnitellessa on erilaisia painopisteitä, joihin tulee erityisesti kiinnittää huomiota. Ulkotapahtumia järjestäessä tulee huomioida erityisesti mahdolliset meluhaitat ja sää, sekä poikkeavat ja odottamattomat sääilmiöt. Festivaaleilla tulee huomioida tarpeelliset lupa- ja turvallisuusasiat sekä jonotusten sujuvuus. Juhlissa ja muun muassa myös konferensseissa on huomioitava seuralaisohjelma ja -etiketti sekä teeman tarkka noudattaminen sisällössä ja kutsuissa ja kiitosviesteissä. Mitä tahansa tapahtumaa järjestäessä, ensiaskleet ja suunnitteluprosessit ovat poikkeuksetta samankaltaiset. (Wallo & Häyrynen 2022, 2.1)

3.3 Tapahtuman järjestäminen

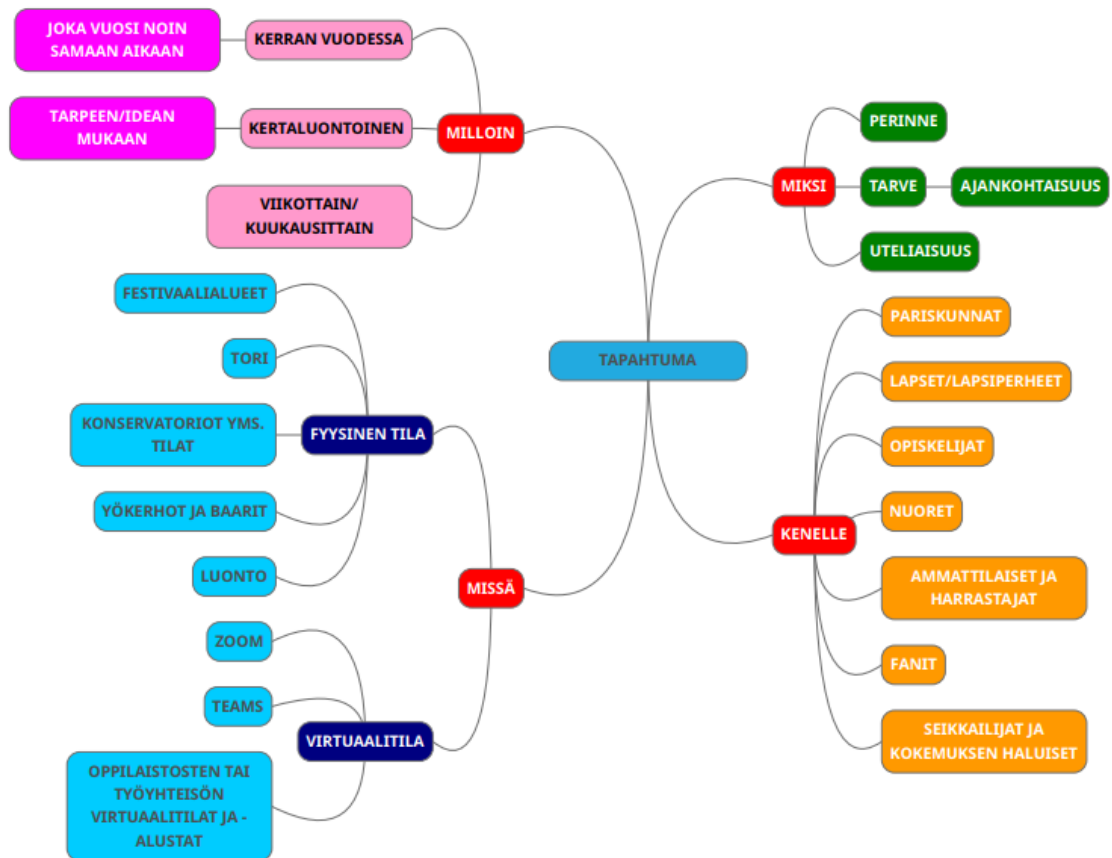
3.3.1 Tapahtuman pohjustus

Mitä tahansa tapahtumaa järjestäessä tulee huomioida useita eri seikkoja. Aivan aluksi on pohdittava, miksi, milloin ja kenelle tapahtuma järjestetään. (Kuvio 1.) Kuviossa 1 on hieman avattu esimerkkien avulla vastauksia näihin kysymyksiin.

Jotkut tapahtumat järjestetään vuosittain pitkän perinteen ja vakioituneen asiakaskunnan iloksi. Myös tiettyinä ajankohtina, esimerkiksi jouluna tai kesäisin, voidaan järjestää perinteeksi muodostuneita ajankohtaan sidonnaisia tapahtumia. Joskus tapahtumat voivat olla kertaluontoisia. Tällaisia kertaluontoisia tapahtumia voivat olla esimerkiksi jokin tempaus tai halu kasvattaa tietoisuutta tietyistä aiheista.

Uteliaisuus ja kokeilunhalu ovat myös syitä järjestää tapahtuma kokeillakseen, innostuisivatko ihmiset kyseisen tapahtuman luonteesta. Idyllisiä tapahtumapaikkoja löytyy lähes mistä vain: perinteisten torien, festivaalialueiden, konserttisalien ja yökerhojen lisäksi tapahtumapaikkoja voivat olla myös virtuaaliset tilat. Virtuaalisiin tapahtumiin kaikki osallistujat voivat osallistua etänä, tai esimerkiksi tapahtuman juontajat tai johdattajat voivat olla

omassa tilassaan, josta suoratoistona lähetetään tapahtumaa muille osallistujille. Tällaisiin verkkotapahtumiin voidaan osallistua mistä päin maailmaa tahansa.



Kuvio 1: Tiivistetty hahmotelma tapahtuman suunnittelussa huomioitavista asioista.

Tapahtumalle tulee asettaa tavoite, joka ympärille tapahtumaa ruvetaan luomaan. Millaisia henkilöitä tapahtumaan halutaan houkutella, ja miksi juuri heitä. Kuinka kyseiset henkilöt saadaan houkuteltua tapahtumaan, olisiko tapahtuma parempi järjestää fyysisessä vai virtuaalitilassa, jotta mahdollisimman moni kohderyhmään kuuluva henkilö löytäisi paikalle.

Tilat, budjetti, ajankohta sekä työnjako on myös hyvä pohtia varhaisessa vaiheessa, jotta tapahtumasta saadaan alusta alkaen mahdollisimman selkeä kokonaiskuva. Tässä vaiheessa on hyvä tutustua ja etsiä mahdollisia yhteistyökumppaneita tapahtumia varten. Tapahtumien yhteistyökumppaneina voi toimia esimerkiksi kunnat, seurakunnat, paikalliset kahvilat, baarit ja muut yritykset

sekä myös tapahtuman luonteeseen sopivat valtakunnalliset ja kansainväliset yritykset. Tässä vaiheessa tapahtumanjärjestämisprosessia olisi hyvä ottaa harkintaan kunnan kanssa kommunikointi mahdollisesta yhteistyöstä ja kunnan roolista koko tapahtumassa.

Kuntien yhteistyö tapahtumissa voi näkyä esimerkiksi rahallisen tuen sponsorointina, tai yhteistyökumppanina, joka esimerkiksi tarjoaa tilan tapahtumalle, alentaa tilavuokraansa tai jopa kokonaan poistaa tilavuokran tapahtumaa varten. Kunta voi toimia tukena esimerkiksi tapahtuman luonteeseen sopivan miljöön etsimisessä sekä opastamalla ja kertomalla mahdollisista laki- ja lupa-asioista. Tapahtumassa saattaa näkyä esimerkiksi kunnan mainoksia ja sloganeita tai kunnalla saattaa tapahtumassa olla oma piste, jossa mainostetaan kuntaa ja kunnan palveluita. Tapahtumissa on hyvä tuoda jotenkin esille kaikki sponsorit ja yhteistyökumppanit, jotka ovat mahdollistaneet tapahtuman, esimerkiksi banderolleilla tai mahdollisessa puheessa.

Mahdollinen apurahoitushakemus tapahtumaa varten on tärkeää hoitaa ajoissa ja huolehtia, että hakemus on täytetty tarkasti. Tapahtumiin on mahdollista hakea apurahoitusta kunnilta, kaupungeilta ja yksityisiltä tahoilta, mutta tapahtuman luonne ratkaisee, mistä mahdollista rahoitusta on järkevintä hakea. Kaikkiin tapahtumiin ei välttämättä myönnetä apurahoitusta, mutta muunlaista yhteistyötä ja työkaluja onnistuneeseen tapahtumaan voidaan tarjota.

Jokaista tapahtumaa varten on myös ehdottoman tärkeää luotava pelastussuunnitelma, jos tapahtumaan osallistuu vähintään 200 henkilöä. Järjestyksenvalvoja tulee hankkia tapahtumaan oikea määrä, eli yksi järjestyksenvalvoja sataa ihmistä kohden. Pelastussuunnitelmasta ilmoitetaan aina viranomaisille pelastuslaitoksen toimesta ja pelastussuunnitelmaan tulee nimetä vastuuhenkilö. (Pelastuslaitos 2019)

Jokaiselle henkilölle jaetaan myös oma vastuualue, jonka sujuvuudesta he ovat vastuussa. Vastuualueita voivat olla esimerkiksi lipun myynti ja tarkastus, tarjoilu ja muut oheispalvelut, tapahtuman kasaus ja purku sekä turvallisuus ja ensihoito. Näissä tapahtuman osa-alueissa voi toimia useita eri henkilöitä, joko

palkattuja työntekijöitä tai talkoolaisia. Tapahtuman suunnittelusta ja siihen liittyvistä lupa- ja vakuutusasioista vastaa erillinen ryhmä. (Marttaliitto N.D.)

3.3.2 Luvat

Tarvittavista luvista on hyvä ottaa selvää, ja tehdä ilmoitukset ajallaan tarvittaville tahoille (Pelastustoimi 2019). Tapahtuman luonnetta suunniteltaessa on hyvä ottaa hyvissä ajoin selville, mitä lupia ja ilmoituksia tapahtumaa varten on tehtävä, ja keille ilmoitukset ja lupahakemukset on jätettävä. Jotkut luvat tulee hakea hyvissä ajoin ennen tapahtuman alkua, ja ilmoitukset on jätettävä tarpeeksi ajoissa, jotta ne hyväksyttäisiin ennen tapahtuman alkua.

Pelastuslaitoksen ohjeistus ja aikataulut tapahtumiin tarvittavista luvista:

- 1) Mikäli tapahtumassa on mahdollista leirintää, tulee ilmoitus tilapäisestä leirintäalueesta jättää **kolme kuukautta** ennen tapahtumaa kaupungin/kunnan ympäristölautakunnan hyväksyttäväksi. (Pelastustoimi 2019)
- 2) **4-6 viikkoa** ennen tapahtumaa on ilmoitettava alueen ELY-keskukselle tiellä järjestettävästä tapahtumasta, joka saattaa haitata normaalia liikennettä tapahtuman aikana. Muuten samassa aikamäärässä on lähetettävä ELY-keskukselle vapaamuotoinen ilmoitus tapahtumasta, jos tapahtumasta ei aiheudu haittaa muulle liikenteelle. (Pelastustoimi 2019)
- 3) Terveysvalvonnalle tulisi ilmoittaa tapahtumasta **4 viikkoa** etukäteen, jos tapahtumaan arvioidaan osallistuvan samanaikaisesti yli 500 henkilöä, jotta osataan varautua tarpeeksi usealla käymälällä sekä roska-astialla, mikäli tapahtuma järjestetään ulkosalla. (Pelastustoimi 2019)
- 4) Noin **kuukausi ennen** tapahtumaa on tehtävä meluilmoitus kaupungin/kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Meluilmoitus tulee tehdä, jos tapahtuma on ulkoilmatapahtuma, ja jatkuu kello 7-22 välisenä aikana. Yksityishenkilöiden järjestämistä tapahtumista, esimerkiksi syntymäpäivä- tai

hääjuhlasta ei tarvitse meluilmoitusta tehdä. (Pelastustoimi 2019)

- 5) **14 vuorokautta ennen** on laadittava ja jätettävä pelastussuunnitelma alueen pelastusviranomaiselle, jos tapahtumaan arvioidaan osallistuvan samanaikaisesti yli 200 henkilöä. Pelastussuunnitelmassa on arvioitava tapahtuman riskit ja vaarat ja määritellään ohjeet vaarojen ennaltaehkäisemiseksi yleisölle sekä vastuuhenkilöille. (Pelastustoimi 2019)
- 6) Viimeistään **viisi vuorokautta** ennen on tehtävä poliisille kirjallinen ilmoitus yleisötapahtuman järjestämisestä. Poliisi voi tarpeen mukaan pyytää täydennystä ilmoitukseen, ja esimerkiksi järjestämispaikan haltijan suostumuksen tai vastuuvakuutuksen ottamista. (Pelastustoimi 2019)
- 7) Jos tapahtumaan on saapumassa ulkopaikkakuntalaisia elintarvikemyyjiä, on heidän tehtävä saapumisestaan ilmoitus tapahtumaan viimeistään **neljä vuorokautta** ennen tapahtumaa terveystarkastajalle. (Pelastustoimi 2019)
- 8) Tapahtuman sisältäessä alkoholianniskelua, on viimeistään **kolme vuorokautta** ennen tapahtumaa ilmoitettava anniskelusta lupaviranomaisille. Alueella voi harjoittaa anniskelua, jos tapahtuma-alue ollaan etukäteen hyväksytty anniskelualueeksi. Tapahtumia varten voidaan hakea määräaikaista anniskelulupaa. (Pelastustoimi 2019)
- 9) Jos tapahtuman luonne on ulkona järjestettävä kokous, on siitä ilmoitettava suullisesti tai kirjallisesti poliisille viimeistään **kuusi tuntia** ennen tapahtuman alkua. (Pelastustoimi 2019)

Suuria yleisötilaisuuksia, myös tapahtumia varten on hyvä luoda jätehuoltosuunnitelma, vaikka sitä ei välttämättä erikseen pyydetäisi. Tapahtumanjärjestäjän tulee ottaa huomioon tapahtuman oheistuotteet, esimerkiksi ruoka- ja juomatarjoilut voivat aiheuttaa suurenkin määrän jätettä. Hyvä jätesuunnittelu ennaltaehkäisee ja helpottaa tapahtuman loppusiivousta. Siksi olisi tärkeää panostaa alueen kierrätykseen ja lajitteluun, ja hankkia oikea määrä jäteastioita hyötyjätteelle, sekä sijoittaa niitä järkevästi alueelle, esimerkiksi tarjoilualueelle ja katsomon läheisyyteen. Jätepisteille olisi suotavaa

asettaa opasteet jätteiden lajittelusta. Suunnitelma jätehuollosta on laadittava 2-4 viikkoa ennen tapahtumaa riippuen kunnasta, sekä jätettävä se hyväksyttäväksi kaupungin tai kunnan jätehuollon valvontaviranomaiselle. (Liveto N.D.)

3.3.3 Vakuutukset

Tapahtumaa pohtiessa on ehdottoman tärkeää kartoittaa tapahtumaan liittyvät riskit, ja ottaa vakuutukset sen mukaan. Kaikkia asioita ei tietenkään voi etukäteen ennustaa tai edes kuvitella, joten kaikki vakuutukset kannattaa tapahtumaa varten ottaa mahdollisimmat laajoina ja kattavina.

Ehdottomasti tärkein sekä vähintään otettava vakuutus on tapahtumanjärjestäjän vastuuvakuutus. Se on oleellista olla olemassa myös, jotta turvallisuus- ja pelastussuunnitelma tapahtumaa varten voidaan hyväksyä. Vastuuvakuutus korvaa esine- ja henkilövahingot, joista tapahtumanjärjestäjä ja vakuutuksen ottaja ovat oikeudellisesti korvausvelvollisia. (Liveto 2023)

Henkilöstölle, järjestäjistä talkoolaisiin tulee ottaa tapaturmavakuutus. Tapaturmavakuutus kattaa henkilöille aiheutuvat mahdolliset onnettomuus- ja tapaturmavahingot. Vakuutus tulee ottaa kaikille tapahtumassa työskenteleville, olivatpa he sitten palkallisina, talkoolaisina tai vapaaehtoisina osallisena tapahtumaa. (Lappeenranta Events N.D.)

Jos suurempi tapahtuma järjestetään luonnossa tai luonnon läheisyydessä, Suomen laissa määritellään ottamaan ympäristövastuuvakuutus seuraavin perustein: ”Sellaisella yksityisoikeudellisella yhteisöllä, jonka harjoittamaan toimintaan liittyy olennainen ympäristövahingon vaara tai jonka toiminta yleisesti aiheuttaa haittaa ympäristölle, on oltava vakuutus tämän lain mukaan korvattavan vahingon varalta (ympäristövahinkovakuutus)”. Tämä laki kumottiin 29.12.2022, mutta uudistus astuu voimaan vasta 1.1.2025. (Laki ympäristövastuuvakuutuksesta 1998.)

3.4 Verkkotapahtumat

Verkkotapahtumien suunnittelun lähtökohdat ovat hyvin samat, kuin fyysisessä tilassa järjestettävän tapahtuman. Aluksi tulee pohtia tapahtuman tarkoitus ja kohdeyleisö, eli kenelle tapahtuma halutaan järjestää ja miksi. Seuraavaksi on suunniteltava budjetti, jotta voidaan perehtyä suunnittelemaan tarkemmin sisältöä ja sen aikataulutusta, ohjelmaa ja grafiikkaa. Sisältöä ja budjettia suunniteltaessa tulee tarkastella, löytyykö omasta tiimistä joku, kellä löytyisi tapahtumaan vaadittavaa teknistä osaamista, jotta ulkopuolista henkilöä tähän rooliin ei välttämättä tarvitsisi. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Sisältöä ja budjettia suunniteltaessa tulee myös pohtia, mitä verkkoalustaa tapahtuma käyttää, ja tarvitseeko tapahtumaa varten erillisen paikan, josta mahdollinen lähetys tehdään. Verkkoalustoina voivat toimia perinteiset Zoom, Google Meets ja Teams tai tapahtumanjärjestäjä voi hankkia erillisen virtuaalisen tapahtuma-alustan. Esimerkiksi koronapandemian aikana tällaisia valmiita virtuaalitapahtuman alustoja ryhtyivät kehittämään ja tarjoamaan muun muassa Brella ja ProSpectrum. Verkkotapahtuman aikataulu on hyvä jakaa osallistujille etukäteen, tai esitellä se heti tapahtuman alussa.

Verkkotapahtuman aikataulutus yleensä poikkeaa fyysisen tapahtuman aikataulutuksesta, sillä verkkotapahtumassa tauot ovat helpommin järjestettävissä (kuvio 2). (Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Virtuaalisia tapahtumia varten on myös hyvä harjoitella, jotta laitteet toimivat, ja esimerkiksi mahdolliset siirtymät onnistuvat mutkitta. Myös juontajille tai tapahtuman isännälle tai emännälle on laadittava ohjeistus teknisestä tuesta ongelmatilanteiden varalta, ja siitä, kuinka tarvittaessa näkymää vaihdetaan ja esimerkiksi siirtymää tai kuvakulmaa vaihdetaan. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Virtuaalitapahtuma voi olla kaikille avoin tai paikalle voidaan kutsua tietyt henkilöt. Tätäkin on hyvä pohtia varhaisessa vaiheessa markkinoinnin ja lähetettävien kutsujen kannalta, eli kuinka tavoitetaan haluttu kohdeyleisö paikalle. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Verkkotapahtuman hyödyt: Verkkotapahtumat tavoittavat kerralla suuren ja parhaimmillaan maailmanlaajuisen yleisön, sillä tapahtumaan voi osallistua mistä päin maailmaa tahansa. Mikäli tapahtuma tallennetaan, tallenteen voi

katsoa myöhemmin, jos itse tapahtumaan ei pääse osallistumaan. Tallenne on yleensä katsottavissa tietyn aikaa tapahtuman päättymisen jälkeen, ja siihen voi olla pääsy vain tietyillä henkilöillä, riippuen tapahtuman luonteesta.

Virtuaalitapahtumissa korostuu myös vastuullisuus, sillä tapahtuman hiilijalanjälki on minimaalinen matkakulujen vähentyessä. Tapahtumat ovat myös fyysisiä tapahtumia tehokkaampia, sillä ne ovat normaalisti kestoltaan lyhyempiä ja asiat esitellään tiiviisti. Tässä esiintyjät ja juontajat pääsevät myös harjaannuttamaan esiintymistaitojaan. Myös osallistujilla on matalampi kynnys osallistua keskusteluun ja kommentoida tapahtumaa ja esittää kysymyksiä.

(Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Verkkotapahtuman haasteet: Mikäli tapahtumaa ei ole suunniteltu huolellisesti, voi virtuaalitapahtumasta tulla liian pitkä ja yksitoikkoinen. Tämän takia on tärkeää valita kokeneet esiintyjät, sellaiset, joilla on mahdollisesti jo aiempaa kokemusta virtuaalitapahtumista. Kokemuksen puute voi kostautua tapahtumassa tekemällä siitä liian monotonisen ja jäykän. Vaikka tekniikka on virtuaalitapahtumissa erittäin tärkeä osa tapahtumaa, siihen voidaan helposti tukeutua ja luottaa laitteiden ja efektien toimivuuteen liikaa. Tämän takia on suotavaa valita tapahtumalle alusta, joka on entuudestaan tuttu ja tapahtuman luonteeseen sopiva. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Onnistunut virtuaalitapahtuma on osallistava, visuaalisesti huolellinen, vaihteleva ja viihdyttävä. Tapahtuman aloituksen ja lopetuksen tulee olla innostavia sekä kutsujen ja mahdollisen palautteen keruun tulee tapahtua ajallaan ja olla teeman mukaisia. Hyvä etukäteissuunnittelu ja valmistautuminen on virtuaalitapahtumissakin tärkein pohja menestyksekkäälle tapahtumalle.

(Wallo & Häyrinen 2022, 2.8)

Fyysisen ja verkko/etätapahtuman sisällön eroavaisuudet

	Fyysinen	Verkko/etä
Esityksen kesto	30-40 minuuttia	10-20 minuuttia
Parikeskustelun kesto	2-5 minuuttia	10-15 minuuttia
Ryhmäkeskustelun kesto	10-20 minuuttia	15-30 minuuttia
Tauot	Pidempi jaloittelutauko, kun esitys on kestänyt noin 1,5 tuntia	Esityksen vaihtuvuutta on noin puolen tunnin välein, sisältäen useita lyhyitä taukoja

Kuvio 2. Vertailu fyysisen ja verkkotapahtuman kulusta.

Lähde: Wallo, H. & Häyrinen, E. 2022. Tapahtuma on tilaisuus

3.5 Hybriditapahtumat

Hybriditapahtuma on tapahtuman laji, johon voi osallistua sekä fyysisesti tapahtumapaikalla sekä verkon välityksellä virtuaalialustalla. Hybriditapahtuma vaatii aina erityisen paljon suunnittelua ja osaamista, sillä kyse on kahden eri tapahtumalajin yhdistämisestä. Tulee taata, että molemmat yleisöt saavat tasavertaisen esityksen, olivatpa sitten fyysisesti paikalla tai virtuaalitallassa osallisina. On myös tärkeää osata järjestää hybriditapahtuma niin, että kaikilla osallistujilla on mahdollisuus vuorovaikutukseen keskenään riippumatta siitä, kuinka he tapahtumaan osallistuvat. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.9)

Hybriditapahtuman hyötyjä: osallistuja saa itse valita, kuinka tapahtumaan osallistuu. Ei tarvitse kuluttaa aikaa ja rahaa matkustamiseen ja tässä korostuu myös tapahtuman vastuullisuus. Tapahtumaan ei myöskään välttämättä tule viime hetken peruutuksia, kun tapahtumaan on vaihtoehtona osallistua myös verkon välityksellä. Hybriditapahtuma säästää myös kustannuksissa, sillä mahdolliset esiintyjät ja väliaikaohjelmat pystytään esittämään molemmille yleisöille samanaikaisesti. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.9)

Hybriditapahtuman ongelmat: Hybriditapahtumaa varten on löydettävä tarvittavat resurssit molempia tapahtumalajeja varten. Hybriditapahtuma vaatii

todella paljon suunnittelua ja organisaatiokykyä, jotta kaksi eri tapahtumalajia pystytään yhdistämään toimivaksi kokonaisuudeksi, joka kantaa tapahtuman alusta loppuun. Kutsut tai ilmoittautumiset tapahtumaa varten on laadittava huolellisesti, jotta tulee ilmi, että tapahtumaan voi osallistua myös verkon välityksellä, eikä paikalle ole tarvetta matkustaa. Näin ollen myös viestinnän tapahtumaan liittyen tulee olla kaksijakoinen: mitä ottaa huomioon, kun saavut tapahtumaan fyysisesti paikalle, ja mitä tulee huomioida osallistuessa virtuaalisesti. Myös yleisön osallistaminen ja mielenkiinto sitoutua tapahtumaan voi olla haasteellista, sillä he voivat kyseenalaistaa hybriditoteutuksen toimivuutta esimerkiksi epäilemällä, suositanko toista osaa yleisö toista enemmän. (Wallo & Häyrinen 2022, 2.9)

3.6 Kunta osana tapahtumaa

Lähes jokainen kunta tai kaupunki tukee alueellaan järjestettäviä tapahtumia rahallisesti, tai tarjoaa vähintään työkaluja ja apuja onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Kunta voi näin ollen toimia linkkinä yhteistyökumppaneiden välillä, esimerkiksi markkinoinnin osalta. Maakuntaliittojen tai organisaatioiden verkkosivuille on kerätty tapahtumakalenteriin kaikki maakunnassa tai alueella järjestettävät tapahtumat, ja esimerkiksi Pohjois-Karjalan maakuntaliiton verkkosivuille on rakennettu tapahtumakalenteri, johon on kerätty kunnittain myös tapahtumien järjestäjät. Tapahtumakalenterista pystyy selaamaan mitä tapahtumia itse kunnat ja kaupungit järjestävät, ja mitkä ovat muiden alueellisten tapahtumanjärjestäjien toteuttamia tapahtumia.

Kuntien tai kaupunkien täysin itse järjestämiä tapahtumia yhdistää tapahtumien maksuttomuus. Tapahtumat eivät siis sisällä sisäänpääsymaksua, mutta tapahtumat saattavat sisältää esimerkiksi maksullisia aktiviteetteja tai myyjäisiä, jotka ovat yleensä paikallisten yrittäjien järjestämiä. Yhteistyö kaupungin tai kunnan ja paikallisten yrittäjien välillä on tärkeää: asukkaille korostuu ja näyttäytyy yhteisöllisyys, mitä kunnat pitävät tapahtumaa järjestäessä erityisen tärkeänä.

3.7 Kuntastrategioiden vertailu

Eri kaupunkien ja kuntien kuntastrategioihin tutustuessa oli havaittavissa selkeitä eroja. Tutustuin vertailun vuoksi kolmen kaupungin, Seinäjoen (Seinäjoen kaupunki, 2022), Tampereen (Tampereen kaupunki, 2023) ja Turun (Turun kaupunki, 2022) kaupunkistrategioihin, sekä kolmen pienemmän kunnan, Pihtiputaan (Pihtiputaan kunta, 2021), Viitasaaren (Viitasaaren kaupunki, 2022) ja Keiteleen (Keiteleen kunta, 2020) kuntastrategioihin. Kaupungit valikoituivat vertailuun suurten tunnettujen tapahtumien ja pienemmät kunnat kotiseutuni läheisyyden vuoksi. Pienemmät kunnat eivät pidä oleellisina huomioida tapahtumia kuntastrategioissa, kun taas isommat kaupungit haluavat kasvattaa kaupunkien mainetta ja viihtyvyyttä järjestämällä yhä useampia ja suurempia tapahtumia. Kuitenkin vain harvoissa strategioissa tulee selkeästi ilmi, kuinka tavoitteita kohti edetään. Voidaan siis todeta, että isommille kaupungeille tapahtumat ovat tärkeä houkutin saada turisteja vierailemaan kaupunkeihin ja hyödyntämään kaupungin muitakin palveluita.

Pienemmät kunnat taas pitävät tapahtumia enemmän asukkaita yhdistävinä kokoontumisina, eli turistien houkuttelu ei ole niin tärkeää. Vaikka valikoitujen pienempien kuntien kuntastrategioissa ei tule ilmi tapahtumia, on kuntien hallitusten kokouspöytäkirjoista kuitenkin havaittavissa, että kunnat rahoittavat alueillaan järjestettäviä tapahtumia, sekä saattavat antaa tilojansa maksutta käyttöön tapahtumia varten. Kunnat osallistuvat myös useiden omissa kunnissa tapahtuvien tapahtumien sponsorointeihin ja toimivat tapahtumissa yhteistyökumppaneina.

3.8 Pohjois-Karjalan tapahtumat

3.8.1 Tapahtumien historia

Pohjois-Karjalassa usealla tapahtumalla on pitkät perinteet: aikavälillä 1960–2000 peräti 8 % tapahtumista on saanut alkunsa jo 1960-luvulla. Suurimman kasvun tapahtumien osalta Pohjois-Karjala koki 2000-luvun alussa, jolloin perustettiin peräti 28% tapahtumista, joista osa on edelleenkin elinvoimaisia tai olemassa olevia. Pohjois-Karjalassa onkin perustettu eniten tapahtumia

verrattuna muuhun Itä-Suomeen, mikä näkyy parhaiten tapahtumien vakiintuneissa asiakaskunnissa: yhä useampi matkustaa Pohjois-Karjalaan tapahtumien perässä yhä uudestaan. (Tyni 2005, 9.)

1970-luvulla Pohjois-Karjalan suosio matkailukohteena koki merkittävän muutoksen. Uudisrakentaminen alkoi jo 1960-luvulla, mutta vuosikymmen myöhemmin majoituskapasiteetteja alettiin rakentamaan merkittävästi enemmän matkailijoiden löytäessä Pohjois-Karjalaan. Tuona vuosikymmenenä myös monet nykyäänkin tunnetut tapahtumat saivat alkunsa, tunnetuimpana Ilosaarirock. Ilosaarirock sai ensiesityksensä nimellä Rockrieha, joka toteutettiin ensimmäistä kertaa kesällä vuonna 1971. Samana vuonna järjestettiin ensimmäistä kertaa Heinähupa, joka on nykyäänkin olemassa oleva tapahtuma, mutta nimeksi on vaihtunut vuosien saatossa Kihaus Folk. Perinteikäs ja nykyäänkin hyvin eloisa tapahtuma Lieksan vaskiviikko sai ensiaskeleensa kesällä vuonna 1980 ideakilpailun innoittamana ja on ainut näistä tapahtumista, joka on alusta alkaen toiminut samalla nimellä. (Pohjois-Karjalan historiallisen yhdistyksen vuosikirja 2020, 36-37)

3.8.2 Nykyhetki

Nykyään tunnetuimmat ja eniten yleisöä vetävät tapahtumat Pohjois-Karjalassa ovat Joensuun Ilosaarirock, Kontiolahden ampumahiihtokisat sekä muun muassa Kiteellä ja Joensuussa järjestettävät pesäpallo-, lentopallo-, ja jääkiekko-ottelut sekä yleisurheilukilpailut.

Ylen artikkelista selviää, että Lieksan vaskiviikkokin on edelleen eloisa ja vetovoimainen, mutta houkuttelee lähinnä vain alan ammattilaisia sekä ammattimuusikoita jopa ympäri maailmaa. Suosio on kuitenkin hiipunut vuosituhannen alusta huomattavasti (Kämppe, 2023.)

Opiskelijat tunnistavat helposti myös erilaiset opiskelijatapahtumat, muun muassa ainejärjestöjen järjestämät ryhmäytymisaktiviteetit, rasti tapahtumat sekä baareissa tai yökerhoissa tapahtuvat pienemmät tapahtumat, esimerkiksi bingot, peli-illat tai esiintyvät muusikot.

Kesäisin noin viikoittain kunnissa järjestettäviä tapahtumia ovat muun muassa toritapahtumat, joissa torimyyjäsenten ohessa saattaa olla torilavalla musiikki- tai teatteriesityksiä. Myös kerran vuodessa järjestettävät kansainväliset suurmarkkinat vetävät porukkaa vierailulle Pohjois-Karjalan maakuntakeskukseen Joensuuhun muualta maakunnasta. Tori täyttyy kansainvälisistä myyjistä ja musiikista, ja näin ollen pohjoiskarjalaiset pääsevät tutustumaan kansainvälisiin makuihin, perinteisiin ja kulttuuriin. (Joensuu, 2023.)

Välillä kuitenkin torilla tapahtuu jotain erikoisempaa, mikä ei näytä aivan perinteisiltä torimyyjäisiltä tai markkinoilta. Joensuun kaupunki järjestää omia, itserahoitettuja tapahtumia Joensuun torilla suurina merkkipäivinä sekä ajankohtaiseksi kokemansa asian esille nostamiseksi. Perinteisimmät kaupungin järjestämät tapahtumat ovat Suomen avaus toukokuussa, Joen yö elokuussa sekä Joensuu-päivä marraskuussa. Kaupungin kanssa yhdessä tapahtumia on järjestämässä myös muun muassa kaupungin kulttuuripalvelut, kirjastot, kaupunginorkesteri, liikuntapalvelut, konsernihallinto, konservatorio ja kansalaisopisto. Vuosittain Joensuun kaupunki tukee useita kaupungissa järjestettäviä tapahtumia. (Joensuu N.D.)

Joensuun kaupunki avustaa pientapahtumia harkinnanvaraisesti määrärahojen puitteissa. Pientapahtumien tarkoituksena on edistää kävijöiden sekä kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä sekä lisätä alueen vetovoimaisuutta esimerkiksi Joensuuhun suuntautuvien tapahtumatuotantojen tai kertaluontoisten valtakunnallisten tapahtumien tukemisen avulla. Tapahtumat mahdollistavat Joensuun kaupungin arvojen ja imagon mukaisen markkinoinnin, jolloin kaupungilla avautuu mahdollisuus näkyä tapahtumien yhteistyökumppanina. Pientapahtumatukea voi hakea osuuskunta, yhdistys, yritys tai säätiö ja tukea voi hakea kolme kertaa vuodessa. (Joensuu N.D.)

Joensuun kaupunkia on mahdollista hakea myös suur tapahtumakumppaniksi. Suur tapahtumakumppanuus on kaupungin harkinnanvarainen tuki tapahtumille, josta laaditaan kirjallinen yhteistyösopimus. Kumppanuuksilla tavoitellaan Joensuuhun tapahtumia, joilla on merkittäviä positiivisia aluetaloudellisia, matkailua edistäviä, yhteisöllisyyttä vahvistavia ja elämyksiä synnyttäviä vaikutuksia. Vuoden 2024 suur tapahtumakumppanuuksiin oli haku 1.11 –

12.12.2023. Kumppanuuksista päätettiin alkuvuonna 2024 kunnanhallituksen kokouksessa. (Joensuu N.D.)

Jo pelkästään Joensuussa järjestetään valtava määrä tapahtumia: tähän mennessä parhaimpana tapahtumavuonna 2019 järjestettiin yli 3300 tapahtumaa, jotka tavoittivat yhteensä huimat 1,1 miljoonaa kävijää. Koronan jälkeinen elpyminen Joensuun tapahtumissa on näyttäytynyt tilastoissa huimana nousuna, ja jo vuonna 2022 järjestetyt tapahtumat tavoittivat reilut 700 000 vierasta. Tapahtumien määrä Joensuun alueella oli tuolloin noin 2200. Joensuun kaupunki on ilmaissut tukensa tapahtumanjärjestäjille, jotta yhteistyö kaupungin ja tapahtumanjärjestäjien välillä tuottaa tavoitellun kaltaisen ja onnistuneen tapahtuman. (Joensuu 2022.)

Pohjois-Karjalan kuntien ja kaupunkien strategioihin tutustuesssa vain harvassa tuli esille tapahtumat. Kuntien verkkosivuilta kävi kuitenkin nopeasti ilmi, että kunta toimii useassa tapahtumassa itse järjestäjänä, mutta monet tapahtumat ovat jo sen verran perinteikkaitä, tai päinvastoin, niin tuoreita tai kertaluontoisia, ettei niitä ole strategioihin mainittu.

Pohjois-Karjalan kunnissa tapahtumat ovat osana kunta- tai kaupunkistrategiaa Joensuussa (Joensuun kaupunki, 2023), Tohmajärvellä (Tohmajärven kunta, 2022), ja Outokummussa (Outokummun kaupunki, 2022). Rääkkylässä tapahtumat ovat osana kunnan vapaa-aikastrategiaa (Rääkkylän kunta, 2019&2020) ja Ilomantsissa (Ilomantsin kunta, 2021) osana kuntastrategian hyvinvointisuunnitelmaa. Kiteen ja Kontiolahden kuntastrategioissa on mainintaa tapahtumista, mutta strategioista ei tule sen tarkemmin ilmi tapahtumien tavoitteita tai suunnitelmia. Polvijärvi, Lieksa, Nurmes, Juuka ja Liperi eivät tuo esille kuntastrategioissaan tapahtumia ollenkaan. Näiden kuntien strategioissa kuitenkin mainitaan kunnan antama tuki ja yhteistyö esimerkiksi yrittäjille ja kyläseuroille.

3.8.3 POKAT 2025 -maakuntaohjelma

Maakuntaohjelma POKAT 2025 sisältää alueen mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet ja kuvauksen keskeisistä toimenpiteistä niiden saavuttamiseksi. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2021.) Maakuntaohjelma valmistui työ- ja elinkeinoministerin asettaman aikataulun mukaisesti loppuvuonna 2021.

Osana POKAT 2025 - maakuntaohjelmaa on tehty Kudelma-toimenpideohjelma eli Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma 2025, joka on pohjoiskarjalalainen näkemys siitä, kuinka alueen kulttuurillisia ja luovia aloja tulisi kehittää. Kudelmassa nostetaan esiin huomio siitä, kuinka Pohjois-Karjala on tapahtumien maakunta, jossa on tapahtumatarjontaa pienistä harrastajien ideoimista tapahtumista aina valtakunnallisiin alan ammattilaisten järjestämiin festivaaleihin. Pohjois-Karjalaa kuvaillaan Kudelma-ohjelmassa vetovoimaiseksi, potentiaaliseksi ja kilpailukykyiseksi tapahtumatuotantoalueeksi.

Kudelma-ohjelma sisältää SWOT-analyysin Pohjois-Karjalan kulttuurillisista piirteistä. Vahvuuksina Pohjois-Karjalassa tapahtumien osalta nähdään monipuolinen ja vakiintunut tapahtumatarjonta. Tapahtumat houkuttelevat maakuntaan turisteja sekä lisäävät paikallisten elinvoimaa. Tapahtumissa tuodaan myös hyvin ilmi paikallisuus sekä omaleimaisuus, sekä tapahtumakentällä toimii ammattitaitoisia ja moniosaavia henkilöitä. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2023)

Tapahtumien osalta uhkina nähdään tilojen vähyys ja tämän mukana saavutettavuusongelmat. Myös markkinoinnin, myynnin ja tuotteistamisen osaamisen puute nähdään uhkana, mutta verrattaessa muihin luoviin ja kulttuurialoihin, tapahtuma-alalla Pohjois-Karjalassa uhka on pienempi, sillä varsinkin suurempia tapahtumia mainostetaan useassa kanavassa lähes ympärivuotisesti. Uhkana nähdään myös tapahtumien liika keskittyminen ja panostus vain Joensuun alueelle. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2023)

Mahdollisuuksina nähdään yhteistyön laajentaminen eri alojen toimijoiden kanssa sekä myös kansainvälinen yhteistyö saman alan toimijoiden kanssa. Myös esimerkiksi oppilas- ja oppilaitosyhteistyöt mahdollistavat alaan

tutustumisen ja tulevaisuuden työntekijöiden lisäämisen. Nostona on pohdittu Pohjois-Karjalan erityispiirteiden lisäämistä näkyvämmäksi tapahtumissa rikastuttamaan kokemusta. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, 2023)

Uhkina koetaan, ettei luovia aloja, tapahtuma-ala mukaan lukien, nähdä potentiaalisena liiketoimintana alueella eikä yrittäjiä osata näin ollen tunnistaa ja tukea. Pelko siitä, ettei kehitytä tai keksitä uutta, nähdään myös mahdollisena uhkana ja näin ollen alan työpaikat alalla hiljalleen vähenevät.

3.8.4 Pohjois-Karjalan strategia 2030

Pohjois-Karjalan strategia 2030 on maakuntasuunnitelma, jossa on kuvattu pitkän aikavälin tavoiteltu kehitys ja keskeiset strategiset linjaukset. Visio 2030 tavoitteiksi on kirjattu uusiutuva ja hyvinvoiva Pohjois-Karjala, mikä on vetovoimainen, luonnonläheinen ja kansainvälinen rajamaakunta. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2010, 4.) Kehittämisen ydinteemoja ovat esimerkiksi osaamisen tuotteistaminen, vahvuuksien yhdistäminen, ilmapiiri ja yhteistyökyky sekä yrittäjäyys ja liiketoimintaosaaminen. Teemoina ovat muun muassa tulevaisuuden kasvualat, nuoret tulevaisuuden tekijöinä sekä luonnonvarojen uusi aika. Strategisia linjauksia maakuntasuunnitelmassa ovat hyvinvoiva ja turvallinen maakunta, osaamisen ja työllisyyden vahvistaminen, kestävä aluerakenne ja saavutettavuus ja kansainvälisesti kilpailukykyinen yritystoiminta. Näitä teemoja ja linjauksia varten on pohdittu keinoja, joiden avulla Pohjois-Karjala menestyy tulevaisuudessa.

Tapahtumien näkökulmasta strategian kolmas linjaus edistää myös tapahtumien roolia. Linjaus käsittelee hyvinvoivaa ja turvallista maakuntaa, jonka alaotsikkona on hyvinvointi, palvelut ja vapaa-aika. Strategian tarkoituksena on luoda turvallinen ja elinvoimainen maakunta, jossa kaikilla on perusedellytykset terveelliseen elämään ja hyvinvointiin. Tavoitteena on luoda hyvät edellytykset laadukkaille liikunta-, kulttuuri-, harrastus-, ja vapaa-ajan mahdollisuuksille sekä luoda hyvä perusta edellä mainituille liiketoimintamahdollisuuksille. Järjestötoimintaa tukemalla saadaan vahvistettua yhteisöllisyyttä, paikallista aktiivisuutta sekä osallistumista. Peruspalvelut turvataan maakunnassa lisäämällä kuntien, yksityisten ja kolmannen sektorin tiivistä yhteistyötä. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2010, 27.)

Kulttuuri, viihtyvyys ja hyvät kouluttautumis- ja työllisyysmahdollisuudet ovat tärkeitä veto- ja pitovoimatekijöitä. Eräänä teemana onkin nuoret tulevaisuuden tekijöinä ja pohdinta siitä, kuinka saadaan nuorten ja nuorten aikuisten muuttotappio käännettyä muuttovoitoksi. Monet nuoret tulevat maakuntaan opintojen perässä ja on tärkeää varmistaa, että opintojen jälkeen heille on tarjota mielekäs elinympäristö sekä työmahdollisuuksia. Pohjois-Karjalan strategioissa nuorten ääni pääsee kuuluviin esimerkiksi strategioiden ja aluesuunnittelun päätöksenteossa sekä nuoria kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen. Maakuntasuunnitelmaa varten koottiin 16-34 vuotiaita nuoria Tulevaisuuden tekijät -ryhmään pohtimaan Pohjois-Karjalan tulevaisuutta. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2010, 43.) Seuraavana pohdinnan tuloksia, nostoina kulttuuri ja tapahtumat.

Tulevaisuuden näkymä tapahtuma- ja kulttuurialalla nähdään kirkkaana ja nousujohteisena. On kuitenkin nostettu esille, että kulttuurin lippulaivat, esimerkiksi Ilosaarirock, on pidettävänä houkuttelevana vuodesta toiseen. Erilaisia yleisöjä houkuttelevia tapahtumia on lisättävä ympäri maakuntaa sekä alueen omat asukkaat on saatava luotua kulttuurin suurkuluttajiksi. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2010, 44-45.) Pohjoiskarjalaisen hyvän elämän tuotteistaminen on saanut lähivuosina erinomaisesti tuulta siipiensä alle, sekä mystiset ja synkät teemat ovat hiljalleen kasvava trendi houkuttelemaan sekä paikallisia että turisteja seikkailemaan ympäri Pohjois-Karjalaa.

4 Menetelmät

4.1 Ideointi ja pohjustus

Opinnäytetyötäni rupesin työstämään tunnistetusta tarpeesta selvittää kuntien roolia alueillaan järjestettävissä tapahtumissa. Kuntien rooli tapahtumissa on tärkeä, mutta vaatii selvitystä, millaiset resurssit kunnilla on järjestää tapahtumia ja mikä on kuntien konkreettinen rooli tapahtumien synnyssä. Tilaus työhön tuli suoraan Smart Event Managers -hankkeelta. Opinnäytetyöni tietoperusta osuus koitui jokseenkin haasteelliseksi, sillä havaitsin, että tästä aiheesta ei ole tehty tutkimuksia tai kirjoitelmia aiemmin. Kuntien rooli tapahtumissa tulee jokseenkin ilmi esimerkiksi kuntastrategioissa, mutta jokainen Pohjois-Karjalan kunta ei tuo strategioissaan esille tapahtumia. Tätä on ehkä myös hyvä pohtia, miksi näin

on, mikä on tapahtumien merkitys ja rooli näissä kunnissa. Tämä osoittanee sen, että opinnäytetyöni tulee tarpeeseen.

4.2 Lähdekirjallisuus

Yksittäisten pohjoiskarjalalaisten tapahtumien historioista löytyy hyvinkin kattavasti tietoa, mutta kuntien roolista tapahtumissa oli vain M. Tynin (2005) kirjassa sivuten mainintaa. Itäsuomalaisen tapahtuman ominaispiirteitä -kirja (2005) perustuu kerättyyn dataan, joten oletuksena on tiedon olevan validia. Tapahtumien järjestämistä käsiteltävät teokset ovat tapahtuman järjestäjien ammattilaisten käsialaa, joten he pystyvät kokemuksestaan kertomaan, kuinka onnistunut tapahtuma järjestetään. Monet tapahtuman järjestämistä käsittelevät artikkelit sekä opinnäytetyöt ovat käyttäneet lähteenään tätä samaa Wallon ja Häyrisen (2022) kirjaa nimeltä Tapahtuma on tilaisuus: tapahtuman suunnittelu ja toteutus.

Pohjois-Karjalan matkailusta ja tapahtumista kertova kirja ”Pohjois-Karjalan historiallisen yhdistyksen vuosikirja 20: Matkalla – Kirjoituksia karjalaisen matkailun historiasta” (2020) on useamman kirjoittajan käsialaa, joilla on vankkaa tietoa ja kokemusta kirjoittamastaan aiheesta. Tämä kirja tarjosikin parhaiten materiaalia omaa opinnäytetyöni aihetta ajatellen. Parhaiten tietoa kunnan antamasta tuesta ja roolista tapahtumissa löytyi Joensuun kaupungin verkkosivuilta (Joensuun kaupunki, 2024) ja myös Joensuun kaupunkistrategiassa (Joensuun kaupunki, 2023) tapahtumista olikin eniten mainintaa Pohjois-Karjalan kunnista. Kuntastrategioihin tutustuminen loi kuvan, pitävätkö kunnat tärkeänä huomioida tapahtumia kuntastrategioissaan. Strategiat osoittivat, että vain isommat kunnat ovat maininneet tapahtumista selkeästi omista kuntastrategioissaan. Näissä strategioissa, joissa tapahtumista oli mainintaa, jäi kovin vajaaksi maininta tapahtumien merkityksestä osana kuntastrategiaa ja kuinka tapahtumien tavoitteita kohti edetään.

Koska aihetta ei ole juuri tutkittu aiemmin, näin ollen hyvin pian syntyi ajatus, että aiheesta tietoa saadakseen on toteutettava kysely tai haastattelu, jotta nykyistä tilannetta saadaan selvitettyä paremmin.

4.3 Aineiston keruu

Tutkimusosuus on toteutettu laadullisen tutkimuksen menetelmillä. Laadullinen tutkimus voi olla myös kyselytutkimus, joten päädyin tekemään sellaisen Webropol-alustaa hyödyntäen, sillä kysely tavoittaa kerrallaan useamman henkilön, eikä kyselyn kysymykset ole personoituja. Kyselyssä tarjottiin mahdollisuutta jättää yhteystietonsa mahdollista tarkempaa ja henkilökohtaisempaa haastattelua varten. Lähetin kyselyn jokaiseen Pohjois-Karjalan kuntaan henkilölle, joka on kunnassa tapahtumien kanssa tekemisissä. Joka kunnasta ei löydy suoraan tapahtumavastaavaa, mutta viestintäkoordinaattori, matkailujohtaja, kulttuurituottaja tai vastaava henkilö löytyy, joka on tapahtumien kanssa edes jokseenkin tekemisissä. Kyselyn toivottiin ohjattavan tarpeen vaatiessa oikealle henkilölle, joka olisi pätevä vastaamaan kyselyn kysymyksiin. Kyselyllä pyritään päällimmäisenä selvittämään kuntien roolia tapahtumien synnyssä ja tapahtumanjärjestämisprosessissa. Osana tätä kyselyä selviää mahdollinen kunnan antama tuki tapahtumille, mutta myös tapahtumien synnyttämiä alueellisia vaikutuksia ja tapahtumien osuutta kuntastrategiassa.

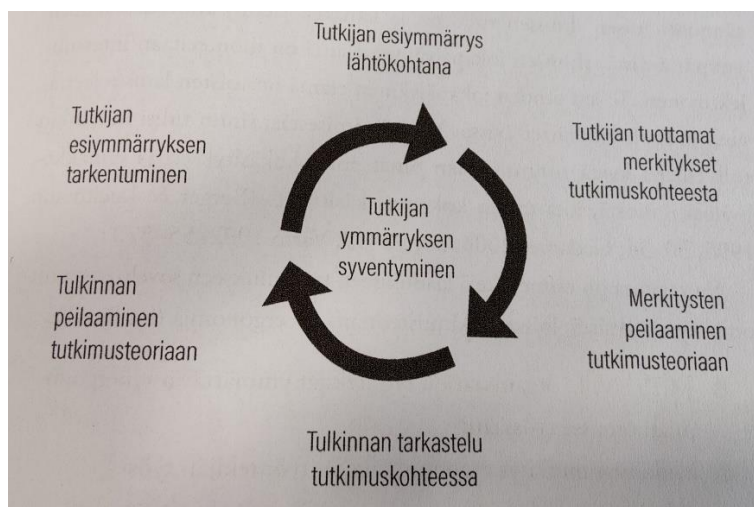
Jotta laadullinen tutkimus toteutuisi mahdollisimman hyvin, kyselyssä on käytetty pääasiassa avoimia kysymyksiä, mutta myös valintoja, ja numeerisia kenttiä eli avoimia ja suljettuja kysymyksiä, jotta vastaajat pääsivät juuri omin sanoin kertomaan vastauksensa. Jokaiseen kysymykseen oli tarkasti valittu sopiva vastausvaihtoehto tietyn kysymyksen mittariksi, jotta saadaan mahdollisimman tarkka vastaus siihen, mitä kysytään. Jotkut suljetut kysymykset sisälsivät jatkona avoimen kysymyksen, jotta saatiin mahdollisimman tarkkaa tietoa, mikä olisi muuten voinut jäädä huomioimatta (Vehkalahti 2019, 25).

4.3.1 Hermeneuttinen kehä laadullisessa tutkimuksessa

Laadullisen tutkimuksen tekijän tulee itse ymmärtää, miksi, millä tavalla ja miksi tutkittavan näkökulmasta tutkittavat asiat nousevat merkityksellisiksi.

Tutkimuksellisesta ymmärtämisestä puhutaan, kun tarkoitetaan toisen, tässä

tapauksessa tutkittavan kokemusten ja merkityksen ymmärtämisestä. Jotta tutkimuksellinen ymmärtäminen syntyy, on käytävä vuoropuhelua omien ajatusten, oman tutkimusteorian ja tutkittavan kerätyn aineiston välillä. Tutkimuskohteen ja oman ajattelun hiljattainen ymmärrys tapahtuu hermeneuttisessa kehässä (kuva 1). Keskeinen asia hermeneuttisessa tulkinnassa on se, että lukee saatua aineistoa niin pitkään, että ymmärtää myös tutkimuskohteen näkökulman sekä tunnistaa oman luku- ja tulkintatavan tutkimuskohteen tavasta. Tässä tulee ensin huomioida tutkimuskohteen näkökulmat ja peilata niitä omiin käsityksiin ja havainnoida eroja. Hermeneuttisen kehän tarkoituksena on säilyttää tutkittavan ainutlaatuisuus. Näin ollen sekä tutkijalla että tutkittavalla on sama ymmärrys siinä maailmassa, jossa tutkittava asia on. (Vilka 2021, 21.)



Kuva 1. Hermeneuttinen kehä. Kuva: Näin onnistut opinnäytetyössä, 2021. Hanna Vilka

4.4 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön tekemisessä on tärkeää huomioida luotettavuus ja eettisyys. Ammattikorkeakoulujen eettisten suositusten tarkoituksena on yhtenäistää opinnäytetyöprosessia, ennaltaehkäistä epärehellisyyttä tieteellisissä tutkimuksissa sekä parantaa opinnäytetöiden laatua omalta osaltaan (Arene 2020, 4).

Hyviin eettisiin käytäntöihin kuuluu esimerkiksi riittävä aiheeseen perehtyminen, rehellisyys ja lähdekriittisyys (Arene 2020, 14). Tietoperustana olen käyttänyt niin kirjallisuutta, kuin nettiartikkelejakin, joita on tarkasteltava kriittisesti ja arvioitava tiedon luotettavuutta. Lähteiden asianmukaisessa merkitsemisessä olen hyödyntänyt Karelia-ammattikorkeakoulun ohjeita lähteisiin viittaamisesta.

Kyselyn eettisyys ja luotettavuus perustuu oletukseen, että kysely on ohjattu sellaiselle henkilölle, joka voisi parhaiten vastata kyselyyn. Näin ollen kyselyyn saatiin realistisia ja ajantasaisia vastauksia henkilöiltä, joiden rooli kunnissa on tapahtumien parissa työskentely. Kyselyn kysymykset ja vastausvaihtoehdot oli tarkoin pohdittu, jotta ne tukevat validiteettia. Myös henkilöt keille kysely lähetettiin, oli valittu tarkasti ajantasaisen tiedon takaamiseksi.

Näin kyselyllä saatiin mitattua sitä, mitä haluttiin selvittää. Hyviin eettisiin periaatteisiin kuuluu myös yksityisyyden kunnioittaminen sekä informointi, mihin kyselystä saatuja tietoja tullaan käyttämään (Arene 2020, 14).

Hyviin eettisiin käytäntöihin kuuluu neutraali suhtautuminen opinnäytetyön tutkimuksen tai kehittämisen kohteeseen. Ennakkoon muodostuneet käsitykset tai kokemukset kohteesta saattavat vaikuttaa tuotettuun tekstiin. Tulee olla eettistä herkkyyttä, jotta omat ennakkokokemukset eivät vaikuta esimerkiksi tutkimustulosten tulkintaan ja analysointiin. Mikäli olet sisäpiiriläisenä kohteessa, josta teet opinnäytetyötä, tulee sisäistä tietoa siitä, kuinka omaksut opinnäytetyötäsi varten saatavan tiedon kohteesta. (Vilka 2021, 123)

5 Kyselyn tulokset

Kysely oli avoinna 1.-24.2.2024 eli noin kolme viikkoa. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää kunnan roolia tapahtumanjärjestämisprosessissa. Vastausprosentti kyselyyn oli odotettua alhaisempi, 23%, sillä kolmestatoista kunnasta kyselyyn saatiin vastauksia neljästä Pohjois-Karjalan kunnasta, Liperistä, Nurmekselta, Polvijärveltä ja Heinävedeltä.

Jokainen kyselyyn vastannut kunta totesi, että yhteistyö kunnan ja tapahtumanjärjestäjien välillä toimii hyvin. Tapahtumiin löytyy talkoolaisia

helposti, sillä pienessä yhteisössä on tiivis ja hyvänhenkinen porukka, joka mielellään lähtee tapahtumiin talkoolaisiksi. Liperin kunnasta kerrotaan, että toivottaisiin enemmän apua tapahtumien käytännönasioiden kanssa sekä suurempaa vetovastuuta ja johdattamista tapahtumien järjestämisprosessin alkuvaiheessa.

Kunnan rooli tapahtumanjärjestämisprosessissa koettiin erityisen tärkeäksi jo tapahtuman alkumetreillä suunnittelusta alkaen. Keskustelua toivottiin käytävän puolin ja toisin varhaisessa vaiheessa esimerkiksi järjestelyistä sopiessa. Tukea kunnalta pyydetään niin markkinointikuluihin, kuin myös tapahtuman lupa- ja vakuutuskulujen kattamiseen. Rahallinen tuki koettiin merkittäväksi myös tapahtuman jälkeen Heinävedellä.

Jokainen kyselyyn vastannut kunta kertoo osallistuvansa tapahtumien tukemiseen rahallisesti. Kaikilla kunnilla ei ollut tarkkaa vuosibudjettia kertoa, sillä joidenkin tapahtumien rahallista tukea tarkastellaan kunnissa tilannekohtaisesti. Kahden vastanneen kunnan, Nurmeksen ja Liperin keskiarvosumma tapahtumien tukemiselle vuodessa on 33 666,7 euroa. Nurmeksen kunnassa tämä tarkoittaa noin 5,9 euroa asukasta kohden ja Liperissä 2,5 euroa asukasta kohden.

Rahallisen tuen lisäksi kunnat tukevat tapahtumia esimerkiksi antamalla tilojaan ilmaiseksi tai alennetulla vuokralla tapahtumia varten käyttöön. Myös teltoja, pöytiä, tuoleja on Polvijärvellä mahdollista saada lainaan ja bajamajoja vuokralle Heinävedellä. Polvijärvellä kunta saattaa osallistua pienempien tapahtumien arpajaisvoittojen sponsorointiin, kun taas Heinävedellä kunta tarjoaa mahdollisuuksien mukaan tapahtumiin henkilökuntaa avustamaan. Lisäksi edellä mainitut kunnat mainostavat tapahtumia omissa markkinointikanavissaan. Nurmeksen kunnalta avustusta tapahtumiin tarjotaan myös esitysteknisiin asioihin, esimerkiksi vuokraamalla kalustoa.

Tuettavat tapahtumat valitaan Polvijärvellä tilannekohtaisesti. Kunta kertoo, että tukea tarjotaan matalalla kynnyksellä, kun sitä kysytään riittävän ajoissa ja hyvässä hengessä. Heinävedeltä kerrotaan, että tukea jaetaan tapahtumille, jotka tekevät tiiviisti yhteistyötä kunnan kanssa, tuovat kunnalle näkyvyyttä ja

ovat kuntastrategian mukaisia ja tapahtuman on tarkoitus tavoittaa mahdollisimman monet kuntalaisryhmät. Liperissä kunnanhallitus päättää jaettavista, etukäteen ja ajoissa haetuista tuista aina alkuvuonna. Painopisteinä ovat kaikille avoimet, hyvinvointia ja viihtyvyyttä lisäävät puolueettomat tapahtumat. Kunnassa huomioidaan myös esimerkiksi urheiluseurojen juhlatilaisuudet tai SM-tason kilpailut. Nurmeksen kunta jakaa tapahtumille avustusrahaa niin paljon, kuin sitä vuosittain riittää.

Tapahtumat ovat osana kuntastrategiaa lähes jokaisessa kyselyyn vastanneessa kunnassa. Liperissä tapahtumia ei ole suoraan nimetty osaksi kuntastrategiaa, mutta strategiassa painopisteinä ovat osallisuus, elinvoima ja hyvinvointi, jotka kaikki liittyvät tapahtumien elementteihin. Tapahtumien rooli joka kunnan kuntastrategioissa oli yhteisöllisyyden edistäminen. Tämä tuli hyvin ilmi myös kysyttäessä, mikä motivoi kuntia tukemaan tapahtumia. Lisäksi muita nostoja tapahtumien roolista kuntastrategioissa olivat kulttuurin ja yrittäjyyden tukeminen sekä kunnan tunnettavuuden lisääminen monipuolisesta kulttuuritoiminnasta Heinävedellä. Kuntastrategioissa mainittuja tapahtumien tavoitteita kohti on edetty vakaasti ja tavoitteellisesti. Nurmeksen kunta on sitä mieltä, että tapahtumat olisi hyvä nostaa osaksi heidän kuntansa kuntastrategiaa, sillä kulttuuri ja tapahtumat ovat merkittäviä veto- ja pitovoimatekijöitä.

Kysyttäessä, mikä motivoi kuntaa tukemaan tapahtumia, kaksi motivaattoria nousi selkeästi ylitse muiden: yhteisöllisyyden lisääminen sekä uusien asukkaiden houkuttelu kuntaan. Toiseksi tärkeimpiä motivaatiotekijöitä olivat kunnan tunnettavuuden lisääminen niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti sekä tapahtumatarjonnan monipuolistaminen. Vähiten merkitystä oli tapahtumien tuomilla aluetaloudellisilla hyödyillä. Polvijärvellä yhdeksi motivaatiotekijäksi kerrottiin aktiivisten yhdistysten ja yritysten esille tuonti ja elinkeinoelämän tukeminen.

Kunta toimii itse myös monessa tapahtumassa päävastuullisena järjestäjänä. Kyselyyn vastanneet kunnat mainitsivat yhteensä noin 14 tapahtumaa, joissa kunta toimii itse järjestäjänä. Näistä yhtenä Polvijärvi-päivät sekä Polvijärvi-viikko, jotka ollaan nostettu myös kunnan vetovoimaisimmiksi tapahtumiksi. Muita kunnan itse järjestämiä tapahtumia on esimerkiksi mökkiläisille ja

kuntalaisille järjestettävät kesätapahtumat ja -torit, yksittäiset nuoriso- ja liikuntatapahtumat, satunnaiset konsertit ja näyttelyt sekä muut satunnaiset isommat tapahtumat. Nurmestalossa Nurmeksella järjestetään erilaisia kulttuuritapahtumia, joissa kunnan kerrotaan olevan päävastuullinen järjestäjä.

Vetovoimaisimmiksi tapahtumiksi vastanneissa kunnissa Polvijärvi-päivien ja -viikon lisäksi ollaan mainittu Heinäveden Musiikkipäivät, joka on kansallisesti tunnettu klassisen musiikin festivaali, jossa esiintyy alan genren Suomen huippunimiä. Myös Kirkastusjuhlat nostettiin merkittäväksi tapahtumaksi jo pitkän perinteensä vuoksi. Tapahtumaa on järjestetty yli 70 vuoden ajan ja se onkin vanhin yhtäjaksoisesti järjestetty tapahtuma Heinäveden kunnassa. Liperistä vetovoimaisimmiksi tapahtumiksi nimettiin Liperin leipäpäivät, jolla onkin jo hyvin vakiintunut yleisö. Leipäpäivä nitoo hyvin kesäkauden tapahtumat ajoittuen syyskuun lopulle. Myös Liperin vappu mainittiin yhdeksi kunnan vetovoimaisimmaksi tapahtumaksi. Vanhan Kauppalan avoimet ovet nostettiin Nurmekselta vetovoimaisten tapahtumien listalle. Tapahtuma onkin ainutlaatuinen, sillä sen kerrotaan olevan aidosti asukkaiden toteuttama tapahtuma. Toisena kunnan vetovoimaisena tapahtumana mainittiin Immanuel-jouludraama, joka on katuteatteritapahtuma.

Kuntalaisia on aktivoitu kolmessa kyselyyn vastanneessa kunnassa tapahtumien suunnitteluun. Aktivointia on tapahtunut kutsumalla kuntalaisia kylätoimintaan ja kuntailtamiin, yhdistysten ja tapahtumatreffien avulla sekä yksinkertaisesti järjestämällä avoimia kyselyitä aiheen tiimoilta, millaisia tapahtumia kuntaan toivottaisiin. Kaksi kuntaa neljästä on jo aiemmin kysynyt kuntalaisilta, millaisia tapahtumia alueelle toivottaisiin. Esimerkiksi Nurmekselle on toivottu nimekkäitä esiintyjä ja Heinävedellä kuntalaiset toivovat teatterivierailuja, nuorille suunnattuja rock-konsertteja, luontoon liittyviä tapahtumia sekä ilmaisia tapahtumia.

6 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Pohjois-Karjalan kuntien roolia tapahtumanjärjestämisprosessissa ja osana tapahtumien syntyä. Opinnäytetyön aihe perustui tarpeeseen, sillä tätä aihetta ei olla tutkittu aiemmin.

Tarkoituksena oli saada Pohjois-Karjalan kunnilta tietoa, millaiset lähtökohdat heillä on tukea tapahtumia ja mikä on kuntien rooli osana tapahtumanjärjestämisprosessia.

Lähtökohdat olivat selkeät, mutta materiaalit, joista lähteä etsimään tietoa, olivat melko suppeat, sillä suoraan opinnäytetyön aihetta tukevia teoksia ei ollut.

Teokset tapahtuman järjestämisestä ja etukäteen opittu tieto auttoivat alkuun, sillä oli oltava käsitys, mihin asioihin perehtyä tarkemmin ja mistä asioista haluttiin saada enemmän tietoa. Pohjois-Karjalan matkailun historiasta ja yksittäisten tapahtumien, esimerkiksi Ilosaarirockin ja Vaskiviikkojen, synnystä ja historiasta löytyi helposti tietoa, mutta kuntien rooli ei tullut näissä ilmi.

Kyselyllä sai syvemmin selvitettyä niitä asioista, joista ei oltu vielä kirjoitettu.

Kyselyn kysymykset oli tarkoin pohdittu ja muotoiltu, jotta molemmilla osapuolilla oli selkeä ymmärrys siitä, mitä kyselyllä halutaan selvittää.

Hermeneuttisen kehän tarkoituksien mukaan kyselyssä säilytettiin tutkittavan ainutlaatuisuus, kun kuntien matkailusihteerit, viestintävastaavat ja -suunnittelija sekä tulosaluepäälliköt saivat itse kertoa, kuinka kunta toimii osana tapahtumanjärjestämisprosessia ja tapahtumien syntyä omissa kunnissaan.

Yhteenvetona kyselystä saa selville, että Pohjois-Karjalan kunnat tarjoavat niin rahallista kuin muunlaistakin tukea alueellaan järjestettäviin tapahtumiin.

Kunnilla on mielenkiintoa sekä motivaatiota järjestää tapahtumia, sekä lähes jokaisessa Pohjois-Karjalan kunnassa tapahtumat ovat jopa osana kunta- tai vapaa-aikastrategiaa.

Valitettavasti alhaisen vastausprosentin vuoksi kaikkien Pohjois-Karjalan kuntien tilannetta tapahtumien tukemisen osalta ei saatu tähän opinnäytetyöhön selvitettyä.

Kyselyllä kerätty aineisto ei juuri mahdollista vertailua 20 vuoden takaiseen Tynin teokseen, sillä hänen teoksessaan on keskitytty yksittäisiin alueiden tapahtumanjärjestäjiin sekä maakuntiin alueina, eikä yksittäisinä kuntina.

Merkittävänä yhtäläisyytenä on kuitenkin havaittavissa, että Pohjois-Karjalan maakunta houkuttelee tapahtumillaan vierailijoita myös muista maakunnista sekä tapahtumien tarkoituksena on lisätä yhteisöllisyyttä.

Opinnäytetyön aiheessa on jatkumahdollisuuksia ja opinnäytetyön aiheesta on mahdollista tulevaisuudessa tehdä lisää selvityksiä. Työtä voisi kokonaisuutena laajentaa esimerkiksi perehtymällä tarkemmin johonkin tiettyyn osa-alueeseen ja kuntien osuutta tapahtumanjärjestämisprosessissa voisi selvittää niiltä kunnilta, jotka eivät tämän opinnäytetyön kyselyyn vastanneet. Samankaltaisen kyselytutkimuksen voisi suorittaa uudelleen, mutta rajaisi kyselyn esimerkiksi vain verkko- tai hybriditapahtumiin, sillä luulen, että näitä ei helposti osata vieläkään mieltää tapahtumiksi samalla tavalla kuin fyysisiä tapahtumia. Opinnäytetyöni kyselyyn vastanneet eivät ehkä osanneet huomioida näitä verkkotapahtumia. Myös kokoukset ollaan todennäköisesti jätetty huomioimatta tapahtumiksi.

Koen, että kunnat voisivat oppia toinen toiseltaan huomatessa, kuinka toisessa kunnassa kunta toimii osana tapahtumanjärjestämisprosessia.

Kyselystä saadut vastaukset olivat mielestäni asiallisia ja mielenkiintoisia. Olen myös itse kiinnostunut tapahtuman järjestämisestä, joten opinnäytetyön aiheen valinta tuntui luonnollisesta ja mieluisalta. Oma syvempi ymmärrys tapahtumanjärjestämisprosessista tapahtui hermeneuttisessa kehässä. Opinnäytetyön alkuvaiheessa oli esiymmärrys tapahtumanjärjestämisestä opitun tiedon ja omien mielikuvien kautta. Tietoperusta ja kysely auttoivat syventämään ymmärrystä aiheesta entisestään.

Opinnäytetyöprosessi opetti minulle entistä enemmän tapahtumanjärjestämisprosessissa pienemmistä huomioitavista asioista sekä antoi lisää näkökulmia huomioitavista seikoista ja siitä, miten eri asiat ovat tärkeitä tapahtumaa suunnitellessa jopa samassa maakunnassa oleville kunnille.

Lähteet

- Arene. 2020. Opinnäytetöiden eettiset suositukset. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382> 8.2.2024
- Heinäveden kunta. 2021. Heinäveden kuntastrategia. https://www.heinavesi.fi/wp-content/uploads/2024/01/Kuntastategia_uusi_2021.pdf 4.10.2023
- Ilomantsin kunta. 2023. Ilomantsi kuntastrategia https://www.ilomantsi.fi/documents/1825601/0/ilomantsi_strategia_2023_web_sivut.pdf/5c7537e7-b099-898f-8eec-29237345956d 4.10.2023
- Joensuu. N.D. Kaupungin omat tapahtumat. <https://www.joensuu.fi/kaupungin-omat-tapahtumat.2.10.2023>
- Joensuu Events. 2022. Joensuun tapahtumamäärät kipuavat kohti koronaa edeltävää aikaa. https://www.joensuu.fi/web/joensuu-events/ajankohtaista/-/asset_publisher/JbSxkRHSzKpy/content/joensuun-tapahtumamaarat-kipuavat-kohti-koronaa-edeltavaa-aikaa 2.10.2023
- Joensuun kaupunki. 2023. Joensuun kaupungin strategia 2021 – 2025 https://www.joensuu.fi/documents/144181/1835043/joensuu_strategia_2021-2025.pdf/dfc9a104-8cbe-34de-f390-58caac58236b 2.10.2023
- Keiteleen kunta. 2020. Keiteleen Kuntastrategia 2021 – 2025. <https://www.keitele.fi/loader.aspx?id=8836dd5b-ea9c-4f9d-8cd3-90509fa7ecfb> 2.10.2023
- Kiteen kunta. 2022. Kitee – pysytään väylällä! https://www.kitee.fi/documents/1486274/1739771/Kaupunkistrategia_2022-2025.pdf/370eb19b-e2ca-fa82-9a06-d38c5331ae09?version=1.0 2.10.2023
- Kontiolahden kunta. 2023. Kontiolahti – kasvua ja asennetta https://www.kontiolahti.fi/documents/364530/0/Strategia080623_saavutettava.pdf/bd4222f9-95fb-b52f-9ae7-5e84af025f88 2.10.2023
- Kämpö, M-L. 2023. Lieksan Vaskiviikko on kovatasoinen musiikkifestivaali, mutta suurta yleisöä se ei nykyisin tavoita. <https://yle.fi/a/74-20043218> 11.10.2023
- Laki ympäristövastuuvakuutuksesta 81/1998
- Lappeenranta Events. N.D. Vakuutukset <https://lappeenrantaevents.fi/fi/Jarjesta-tapahtuma/Suunnittelu/Vakuutukset> 9.10.2023
- Lieksan kaupunki. 2022. Lieksan kaupungin strategia http://dynastyjulkaisu.pohjoiskarjala.net/lieksa/kokous/2022372-8-24886.PDF_2022 4.10.2023
- Liperin kunta. 2022. Liperin kuntastrategia 2021-2025 <https://www.liperi.fi/documents/90255/576057/Liperin+kuntastrategia+2021%E2%80%932025.pdf/154f8540-439f-2a7e-348c-55f8e8c5c6d4> 4.10.2023
- Liperin Leipäpäivä Ry <https://www.liperinleipapaiva.fi/> 26.2.2024
- Liveto. N.D. Vastuuvakuutus. <https://materials.liveto.io/tapahtumanpelikirja/turvallisuus/vastuuvakuutus> 9.10.2023

- Liveto. N.D. Jätehuoltosuunnitelma.
<https://materials.liveto.io/tapahtumanpelikirja/luvat/jatehuoltosuunnitelma> 10.10.2023
- Marttajärjestö, N.D. Vinkkejä onnistuneen tapahtuman järjestämiseen.
<https://www.martat.fi/yhdistyskanava/toiminta/vinkkeja-tapahtumanjarjestajalle/> 22.11.2023
- Outokummun kaupunki. 2022. Kumpukartta – Outokummun kaupungin konsernistrategia 2022 – 2025
https://www.outokummunkaupunki.fi/documents/291232/0/Konsernistrategia+2022-25_kvalt+31.1.2022+%28%29.pdf/d5a9efbb-25fc-402b-c8ac-8c5da40616bb 4.10.2023
- Pelastustoimi. 2019. Ohjeita tapahtuman järjestäjälle
https://pelastustoimi.fi/documents/25266713/51865150/Ohjeita_tapahtumajarjestajalle_kouvola.pdf/a13f4c6e-cddc-00a5-b2c4-213868a4aba0/Ohjeita_tapahtumajarjestajalle_kouvola.pdf?t=1608639881603 4.10.2023
- Pihtiputaan kunta. 2021. Kuntastrategia <https://pihtipudas.fi/wp-content/uploads/2023/08/Pihtiputaan-strategia-2021-2025-hyv.-kvalt-29.11.2021.pdf> 4.10.2023
- Pohjois-Karjalan historiallisen yhdistyksen vuosikirja 20, Matkalla: kirjoituksia karjalaisen matkailun historiasta. 2020. Joensuu: Laser Media Oy
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. 2010. Pohjois-Karjalan strategia 2030. Jyväskylä: Kopijyvä Oy
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. 2021. POKAT 2025 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2022-2025 <https://pohjois-karjala.fi/wp-content/uploads/2022/03/202-POKAT-2025-%E2%80%93-Pohjois-Karjalan-maakuntaohjelma-2022-2025.pdf> 9.10.2023
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. 2023. KUDELMA – Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpidesuunnitelma 2025. <https://pohjois-karjala.fi/wp-content/uploads/2023/06/212-Kudelma-Pohjois-Karjalan-kulttuurin-ja-luovien-alojen-toimenpideohjelma-2025-.pdf> 9.10.2023
- Rääkkylän kunta. 2021. Vapaa-aikastrategian päivitys vuosille 2021-2025
<https://www.raakkyla.fi/documents/391997/407486/Vapaa-aikastrategia+2021.pdf/e724829f-5609-cb30-266c-89b3546c0a98> 4.10.2023
- Seinäjoen kaupunki. 2022. Meillä on tilaa tulevaisuudelle – Seinäjoen kaupunkistrategia 2022-2029 https://www.seinajoki.fi/wp-content/uploads/2022/06/seinajoki_strategia_tiivistelma_2022_VALMIS_korjattu_22.06.pdf 4.10.2023
- Tampereen kaupunki. 2021. Tekemisen kaupunki – Tampereen strategia 2030
https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-05/FINAL_Tampereen%20strategia%202030_saavutettava_0.pdf 9.10.2023
- Tapahtumateollisuus ry. N.D. Mitä on tapahtumateollisuus?
<https://www.tapahtumateollisuus.fi/mita-on-tapahtumateollisuus/> 9.10.2023
- Tohmajärven kunta. 2022. Kuntastrategia.
<https://www.tohmajarvi.fi/documents/1739083/0/Kuntastrategia+KV+28.2.2022+hyv%C3%A4ksytyy.PDF/77fbc6e2-87d2-04d7-a00c-e34363264f9c> 4.10.2023

- Turun kaupunki. 2022. Kaupunkistrategia: Turku 2030-luvulla https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turku_kaupunkistrategia_ilman_mittareita.pdf 9.10.2023
- Tyni, M. 2005. Itäsuomalaisen tapahtuman ominaispiirteitä. Kuopio: Kopijyvä
- Vehkalahti, K. 2019. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura
- Viitasaaren kaupunki. 2022. Pikkasen parempi periferia – Viitasaaren kaupunkistrategia 2022-2025 <https://viitasaari.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kaupunkistrategia-2022-2026.pdf>
- Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy
- Wallo, H. Häyrinen, E. 2022. Tapahtuma on tilaisuus: tapahtuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: Tietosanoma

Liite 1

Kyselyn kysymykset:

1. Kunta
2. Roolisi kuntaorganisaatiossa
3. Mitkä tapahtumat nimeäisitte kunnassanne vetovoimaisimmiksi? Miksi juuri nämä?
4. Kuinka valitsette kunnassanne tuettavat tapahtumat
5. Tuetteko alueellanne järjestettäviä tapahtumia rahallisesti?
6. Mikä on vuosibudjettinne tapahtumien tukemiseen?
7. Teettekö muunlaista yhteistyötä kuin rahallista tukemista?
8. Jos teette muunlaista yhteistyötä kuin rahallista tukemista, kertoisitteko millaista.
9. Kuinka olette havainneet kunnan ja tapahtuman järjestäjien yhteistyön toimivan?
10. Missä vaiheessa tapahtuman järjestämisprosessia kuntien rooli korostuu tai on tärkeintä?
11. Onko kunnassanne tutkittu tapahtumien vaikutusta kuntamielikuviin? (jatkokysymykset; millaisia tulokset olivat/kokisitteko tämän kaltaisen tutkimuksen tarpeelliseksi?)
12. Oletteko selvittäneet tapahtumien synnyttämiä aluetaloudellisia hyötyjä? (jatkokysymykset; millaisia tulokset olivat/kokisitteko tämän kaltaisen tutkimuksen tarpeelliseksi?)
13. Ovatko tapahtumat osana kuntanne kuntastrategiaa? (jatkokysymykset: kokisitteko, että tapahtumat olisi hyvä nostaa osaksi kuntastrategiaa kunnassanne/mikä on tapahtumien merkitys osana kuntastrategiaa? Kuinka kuntastrategiassa mainittuja tapahtumien tavoitteita kohti on mielestänne edetty?)
14. Järjestetäänkö kunnassanne tapahtumia, joissa kunta on päävastuullinen järjestäjä? (jatkokysymys: mikä/mitkä ovat nämä tapahtumat?)

- 15. Mitkä seuraavista motivoivat kuntaa tukemaan tapahtumia? 1=ei lainkaan 2=vähän 3=jokseenkin 4=paljon 5=merkityksellisesti.**
- tapahtumien tuoma raha alueelle
 - kunnan tunnettavuuden lisääminen alueellisesti
 - kunnan tunnettavuuden lisääminen valtakunnallisesti
 - yhteisöllisyyden lisääminen
 - uusien asukkaiden houkuttelu
 - tapahtumatarjonnan monipuolistaminen
 - tapahtuman saavuttama tunnettavuus
 - muu, mikä:
- 16. Onko kuntalaisilta kysytty toiveita, millaisia tapahtumia he toivoisivat alueella järjestettävän? (jatkokysymys: jos kyllä, millaisia vastauksia olette saaneet?)**
- 17. Onko kuntalaisia aktivoitu osallistumaan tapahtumien suunnitteluun? (jatkokysymys: millä tavoin?)**
- 18. Voiko teihin olla yhteydessä mahdollista tarkempaa haastattelua varten?**
- 19. Yhteystietolomake**